Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Natuur en Visserij
Team Visserij
[redacted]

Aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
12 oktober 2026

Kenmerk
DGNV-V / 108653331

RT-0000162720

Kopie aan

Bijlage(n)

nota
TER BESLISSING

BNC-fiche Amendering EMFAF-verordening

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding
Op 21 september 2026 heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een voorstel gepubliceerd voor de wijziging van de Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur verordening (hierna: EMFAF-verordening). Middels de voorgestelde wijzigingen tracht de Commissie de EMFAF-verordening te versimpelen en te flexibiliseren, zodat lidstaten gemakkelijker steun kunnen verlenen voor onder meer de visserij- en aquacultuursector. Bijgevoegd bij deze nota vindt u het concept BNC-fiche, dat op 21 oktober wordt besproken in het interdepartementale BNC-overleg en op 27 oktober in de CoCo.

Geadviseerd besluit
- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met dit concept BNC-fiche. U wordt gevraagd vóór 21 oktober uw reactie te geven, in verband met de bespreking in de BNC en doorgeleiding naar de CoCo en MR.

Kernpunten
- De aanleiding tot de wijziging van de EMFAF-verordening is gelegen in het feit dat de Commissie bij de mid-term evaluatie van het EMFAF feedback van lidstaten, stakeholders en adviesraden heeft ontvangen dat de mogelijkheden van het EMFAF beperkt zijn.
- De lastige en soms onmogelijke financiering voor vlootvernieuwing en energie-efficiëntie zijn bekende hiaten van de EMFAF-verordening, welke de flexibiliteit en investeringen in de weg staan.
- Het voorstel beoogt de EMFAF-verordening te wijzigen om het implementeren ervan toegankelijker te maken en de uitvoering ervan voor lidstaten en begunstigden te vergemakkelijken.
- De wijzigingen zorgen er ook voor dat de overeenkomst inzake visserijsubsidies van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), die is goedgekeurd tijdens de twaalfde Ministeriële Conferentie van de WTO van 17 juni 2022, door de EU geratificeerd op 7 juni 2023 en in werking getreden op 15 september 2025, volledig in het EU-recht wordt omgezet.
- Concreet kunnen de wijzigingen worden onderverdeeld in vijf categorieën:

1. Wijzigingen betreffende de omzetting van de WTO-overeenkomst inzake visserijsubsidies;
2. Wijzigingen betreffende de energietransitie;
3. Wijzigingen met betrekking tot de sociaaleconomische vooruitzichten van de sector;
4. Wijzigingen om extra milieuprikkels te bieden; en
5. Wijzigingen met betrekking tot de verbetering van veiligheid op zee.

- Het omzetten van de WTO-overeenkomst inzake visserijsubsidies heeft als gevolg dat vissersvaartuigen die betrokken zijn bij illegale, ongemelde of ongereglementeerde visserij (hierna: IOO-visserij) niet in aanmerking dienen te komen voor steun uit het EMFAF.
- De Commissie tracht verder de artikelen die subsidiëring van motoren en modernisering van vissersvaartuigen onder de 24 meter aan te pakken.
- Zo stelt de Commissie voor dat complexe verduurzamingsvereisten voor de vervanging of modernisering van motoren wordt versimpeld.
- Ook wil de Commissie de mogelijkheden voor sanering van aalvissers vergemakkelijken en de mogelijkheden voor stilligsubsidies als gevolg van een vermindering van vangstmogelijkheden verbreden.
- Lidstaten zullen over de komende maanden de kans krijgen om te reageren op het voorstel, hierover te spreken en te onderhandelen.
- Daarnaast kunnen lidstaten wijzigingsvoorstellen doen om de verordening beter te laten aansluiten bij hun wensen.
- Uiteindelijk zal er een voorstel moeten komen waar de meerderheid van het Parlement en de Commissie zich in kunnen vinden, waarna de verordening gewijzigd zal worden.

<u>Nederlandse beoordeling voorstel</u>

- het kabinet heeft nog twijfels over het voorstel van de Commissie en benadrukt het belang van de ondersteuning van vissers, kwekers, wetenschappers en andere belanghebbenden om de visserij- en aquacultuursector te verduurzamen.
- Ook benadrukt het kabinet de naleving van visserijregels, waaronder het GVB. Het ondersteunen van ondernemers die deze regels niet naleven druist in tegen de voorschriften van het GVB.
- Het kabinet heeft echter zorgen bij de uitwerking van de implementatie van de WTO-overeenkomst. Deze wijziging ziet namelijk ook op de terugvordering van steun indien er tussen subsidieverlening en subsidievaststelling een positieve vaststelling inzake IOO-visserij wordt gemeld.
- Hiermee ontstaat een nieuwe controleverplichting met bijbehorende uitvoeringslasten die momenteel nog niet zijn ingeregeld, en, wanneer de wijziging van kracht wordt, wel ingeregeld zullen moeten worden, ook voor verleende subsidies.
- Hoewel het kabinet positief staat tegenover de wijzigingen die de flexibiliteit van steun voor motoren verwelkomt, is de beperking van deze flexibilisering voor vaartuigen tot 24 meter betreuringswaardig.
- Het kabinet benadrukt dat er voor vaartuigen groter dan 24 meter ook een verduurzamingsslag te maken valt als het gaat om motorisering, zoals een hybride voortstuwing.

- Het kabinet is positief over de wijzigingen die de mogelijkheden voor sanerings- of stilligsteun vergroot.
- Hoewel het kabinet een groot deel van de wijzigingen steunt, is het feit dat deze wijzigingen eigenlijk te laat komen om nog geïmplementeerd te kunnen worden teleurstellend.
- Over het voorstel moet nog onderhandeld worden, wat betekent dat de EMFAF-verordening waarschijnlijk pas in de loop van 2027 gewijzigd is.
- De tijd die dan nog resteert om subsidieregelingen op te stellen vóór het einde van het EMFAF (eind 2027) is dan eigenlijk te kort.
- Bovendien heeft Nederland voor alle middelen onder het EMFAF al een bestemming gevonden.
- Daarom zal Nederland naar alle waarschijnlijkheid geen gebruik maken van de extra mogelijkheden die het voorstel tracht te bieden.

Toelichting

Krachtenveld

- Tijdens de Landbouw- en Visserijraad op 28-29 september is het voorstel voor het eerst besproken.
- Veel lidstaten verwelkomden het voorstel van de Commissie en benadrukten de noodzaak tot vereenvoudigen en het vergroten van de flexibiliteit van het EMFAF.
- Volgens lidstaten belemmert het huidige EMFAF de transformatie van de visserijsector, doordat onder andere investeringsmaatregelen voor de energietransitie en generatievernieuwing alleen onder strikte voorwaarden kunnen worden toegekend.
- Nederland gaf aan te betreuren dat de huidige richtlijnen voor staatssteun in de visserij- en aquacultuursector strenge beperkingen opleggen aan investeringen in nieuwe vaartuigen of de modernisering van motoren.
- Andere lidstaten onderstreepten ook het belang van een toekomstbestendige vloot en wezen op de noodzaak van moderniseren en verduurzamen.
- Daarbij benoemden meerdere lidstaten dat het belangrijk is het vlootcapaciteitmanagement opnieuw te bekijken.
- Nederland bracht in dit kader in dat het plafond voor de vlootcapaciteit de energietransitie belemmert.
- Enkele lidstaten wezen ook op de noodzaak om de arbeidsomstandigheden en de veiligheid aan boord te verbeteren.
- Nederland, samen met enkele andere lidstaten, wees op de tekortkoming in het EMFAF voor investeringen voor schepen langer dan 24 meter.
- Veel lidstaten benoemden dat de wijzigingsvoorstellen van het EMFAF laat zijn en het daardoor moeilijk is deze nog te implementeren en toe te passen.
- Opgeroepen werd daarom om de wijzigingen snel goed te keuren en te komen tot een overgangsregeling.
- Nederland bracht in dat Nederland al een bestemming heeft voor de beschikbare middelen voor de programmaperiode vanuit het EMFAF en de wijzigingen dus niet toegepast kunnen worden.